

У КРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ,
ЩО ОГОВОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ
ПРЕСІ.

.....

che Peripherien der Aunjetitzer Kultur", O. Skrup-
ten: „Un demi-siècle l'histoire de l'Ordre de St.
Basil", д-р Зубик: „Die wirtschaftliche Struktur
des Dorfes in Galizien um die Wende des 18. und
19. Jahrhunderts". Конгрес працює, поділений
на 15 секцій та цілу низку спеціальних комісій.
Поза науковою частиною польський уряд
та установи подбали про цілу низку прийнятих та

прогулянок майже на кожний день. В передодні
відкриття Конгресу приймало гостей „Polskie
Tow. Historyczne", в понеділок прем'єр міні-
стрів, віаторок президент Варшави, на суботу
заповіданий ранок у президента на замку. Кон-
грес кінчиться офіційно в неділю. Після того
учасники переїзять до Кракова, де остаточно
в понеділок Конгрес розважеться.

З польської преси.

„Польсько-український Бюлетень“ у новому одязі.

Варшавський „Польсько-Український Бю-
летень“, який появлявся спершу як місячний
журнал у книжковому форматі, від половини
червня ц. р. виходить як тижневик. Появляється
дуже правильно, так, що досі маємо вже 10 чи-
сел (зшитків) того журналу в його новому виді.
Бо він змінив не лише свій характер періодика
і зовнішній вигляд, але й подекуди й уклад і до-
бір матеріалу.

І так на підставі дотеперішніх 10-ти чисел
можна ствердити, що передовсім цей журнал
став багаті „лексичні“, приступніший і може ріж-
нородніший. Можливо, що вплинули на це у ве-
ликій мірі ілюстрації — інколи дуже гарні (нпр.
знімки зі свята У. М. Х., пам'ятник І. Франка,
портрети, репродукції графік і т. ін.). Більше міс-
ця редакція присвячує літературі — головне пе-
рекладає віршів, а чого треба підкреслити чу-
дові переклади Богдана Лелкого (Тичина, „Ю-
домийки“, народні пісні і ін.). Широко розбудо-
вана хроніка українського життя в У. С. Р. Р.,
Польщі та в інших країнах. Зате менше політич-
них статей і коротші вони. Можливо, що жур-
нал став через те живіший, але з другого боку
ослабнув дещо свій характер політичного жур-
налу, присвяченого українській нац.-політ. дія-
льності та актуальним болячкам українського
дня. Маємо теж враження, що розвиток останніх
подій (польсько-російське наближення включно
з маніфестаціями а-ля витання Радека у Варша-
ві) спутали трохи свободу редакції, дарма, що
основний тон журналу — протиросійський і про-
тибільшовицький остався надаль. Найповажніший
заклад, який можна зробити редакції, то поміщу-
вання статей на ту саму тему інколи дуже ріж-
ного підходу. Дискусійний принцип журналу
наносить тут шкоду виразному обличчю журналу.
Нпр. така стаття, як „Об'єктивні міркування“ п.
Палевського у 15 ч. „Бюлетеню“, де поруч з те-
зою, що „не вільно нам заперечувати ніяких
прав того (українського) народу до цілком сво-
бідного висловлювання себе в кожній ділянці

життя“ в одночасно спроба перепачкувати ре-
кляму для БВ (випи, після досвіду з групою БВ
Певного!) — така стаття мусить препогано вра-
жати читача і зокрема насторожувати читача
українського. Така стаття свариється з цілим ря-
дом інших поважних статей і польських і укра-
їнських авторів і обнижує повагу журналу.

Річ ясна, що повною мірою ініціатором в більшо-
вицькі брехлі, наче би „Бюлетень“ видавало...
„УНДО на спілку з польськими урядовими кола-
ми“ (такий ідіотизм ми вичитали в нью-йоркських
„Українських Робітничих Вістях“ з 5. серпня
1933). Оснування „Польсько-Українського Т-ва“
у Варшаві, яке перейняло на себе видавання
„Бюлетеню“, відбулося абсолютно без ніякої у-
часті українців, а не то УНДО, і ніодна украї-
нець до того Товариства не належить. Це цілком
польська організація і польське видавництво, а
співпрацюють у журналі деякі українські жур-
налісти для цілей об'єктивної інформації поль-
ського громадянства про українські справи, ко-
ристаючи, завдяки пристойному ставовищу ре-
дакції журналу, з права вислову, якого не дають
інші польські часописи.

В останньому 16-ому числі з 20. ц. м. маємо
на вступі статтю п. Бончковського, в якій він
дуже влучно підкреслює, давно відоме явище,
що не лише поляки в корінно-польських землях,
але і в Галичині віддаються подиву гідною
ігноранцією українських справ, української
історії, культури, літератури, політ. думки і т. д.
Наводять при цьому дуже цікаві паралелі, як
поляки, мешканці Кракова, мало знають краків-
ські музейні пам'ятки, як колянія польська у
Харбині не має поняття про Китай і як інтеліген-
ція польська мінімальних відомостей не має про
жидів. Описав читавмо там гостру критику роз-
порядження міністерства освіти, що поручав до
шкільних бібліотек українознавчу книжку „Дзе-
ци Львова“ Закшевської, в якій кишить від гру-
бих фальшив і фанатичної ненависті українців
(Богдан Славянський: „На маргінесі „патріотич-

ної“ книжки“). Дві статті в гостро протесту-
ючій ситуації на Україні (це остання стаття
передрукуючи онові п. н. „Статистика поль-
ської смерті“, як документ жаху). Число редак-
ції „Українські нагробні хрести в XVIII. ст.“
завок українського ренесансу“ (іконописець
на Полтавині в 1764 р.).

В усякому разі — абстрагувати від
жень під адресою тої чи іншої статті —
тин“ в вже нині, у своїх 16-ти числах, — це
тим джерелом інформації з українського життя
і кожного поляка, що поважно хоче українсь-
ку проблему трактувати, матеріал із того жур-
налу мусить спонукати до ревізії неодиного сво-
го погляду і до застанови над неодноразово
для нього неіснуючою або „розв'язаною“ про-
блемою „Українських нагробних христів“ в
летин“ в теж нині єдиною оакою серед тиж-
ні польської преси, по котрій неострожно
русофільські вітри.

Творення збірних громад у практиці.

Одною з великих сільських громад у
Галичині є гірська громада Мізунь Старої (в
цілійній термінології зовється „Мізунь Старої“)
як і сусідня німецька колянія „Мізунь Старої“
однак стара місцева назва тих громад — „Мізунь“
ночного і так її кличуть усі місцеві та домішні
селяни), в долиньському повіті, що тягнеться
канадять кілометрів понад річку Мізунь, біля
притоку Свічі аж по границі річки Мізунь, біля
вище на галицько-чесько-словацькому кордоні.
Про величину Мізуні Старої говорять сама
фра населення — п'ять тисяч душ, — що
горотку жидів і жмінку поляків — по
українська. Громадська рада і громадська
ва в руках українців. Сама громада має
нерухоме майно в пасовиських і лісах територі-
оціночної вартості 1,176.109 зол., на яку
дається 828 га 53 а 49 м. або 1453 і пів морга
совицька та 736 га 25 а 62 м. себто 1291 і пів
га ліса. Разом поверхня нерухомого громад-
го майна в пасовиських і лісах виносить 1144
79 а 11 м. або кругло 2745 моргів, як
зано, вартості 1,176.109 зол.

І цю велику громаду в дуже значній
галицькій відносини громадським майном
жвава адміністрація хоче позбавити до-
ньої самостійності з нагоди творення збір-
громад (волостей-гмін) на основі нового
правного закону. В долиньському повіті є
сьсько-жидівська робітничо-фабрична осе-
года з великими тартаками, що давніше
ли до жидівської фірми Попера, а тепер

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. СЕРПНЯ 1933.

Д-Р ІВ. НІМЧУК.

Українці і відеїч Відня 1683 р.

Поворот домів.

На основі взаємного порозуміння мали со-
юзні війська розложитись на зимові квартири
в Банаті, а війська Собеського в горішній Угор-
щині, починаючи від Кошиць до Семігородської
землі, включаючи в ту область і Текелія з його
мадярами й турками. Розлучившись з союзни-
ками, писав Собеський до жінки, що князь Льо-
таринський щасливий, бо його війська мо-
жуть уже на другий день вступити у свої ква-
ртири, підчас коли його військо мусить іще сім
миль іти турецькою границею і по дорозі впо-
ратися з іще одною турецькою фортецею, мі-
стом Сечени. А після того треба буде йти біля
Філек, потім Кошиць до Пришева. Там думає
Собеський на якийсь час спинитись і відпочати.

Гетьманові Яблоновському, що був під
зливом королеви, а також іншим сенаторам
навкучили ті военні походи. А королева, обу-
рена на горду поведінку Леопольда, перекину-
лася на сторону французької партії, закликала
чоловіка домів і дорікала йому в листах, чому
він зараз по віденській перемозі не залишив со-
юзників. Король доказував улюбленій жінці, що
коли він не буде держати турків у шаху на Угор-
щині, то вони нападуть на Польщу, що якби він
відійшов, то цар міг би помиритися з Пор-
тою на шкоду Польщі. А зрештою він святочно
присягнув папському легатові не покидати сво-
го союзника. Але не послухати жінки не було
в його силах. Тому, описуючи й план свого по-
ходу в північну Угорщину, думав він уже про
поворот домів, бо при згадці про Пришев чи-
таємо в його листі таке: „Звідти до Польщі, як
що дозволять сніги, які в горах будуть падати

шораз більші, є два шляхи: один на Любавлю,
другий на Бардіва і Маковицю“...

Ще перед вимаршем у північну Угорщину,
стоячи з армією на Іспелі, прийняв Собеський
у себе висланників Текелія. Король хотів виед-
нати дещо для мадяр у царя, але його посе-
редництво не увінчалось ніяким успіхом. А й сам
Текелі не ставився до Собеського з довірою, бо
підозрівав, що він робить заходи, аби здобути
угорську корону для королевича. Та ще більше
псували справу литовські війська, що авійшли
під проводом Сапіги у вересні в границі Угор-
щини, де похід їх значився всякими грабежами
й насильствами. Текелі уважав це просто зра-
дою з польської сторони і тому повертаючи вій-
ська Собеського примушені були робити собі
дорогу при допомозі зброї, терпіти голод і холод,
і думати вже не про зимування в Угорщині,
а про те, як би скоріше добитись домів.

Перше укріплене місто, Сечени, заняте тур-
ками, прийшлося брати силою. Коли турки ста-
ли палити передмістя і стодали, Собеський ви-
слав на оборону тих передмість ті козацькі від-
діли, що тепер свіжо прийшли з Мислишев-
ським, Семеном (Палієм), Булигою та Іскриць-
ким. „А вони — писав король — пішли так би-
стро, відважно і мужно, що під димом опану-
вали зараз не тільки передмістя і стодали, але
й першу палісаду і браму та заткнули в ній свої
прапори з хрестами, що, мое серце, зволь опо-
вісти на потіху нунцієві, бо цим вони поправи-
ли зовсім свою репутацію і у всіх заслужили
собі на велику славу“.

По 3-годинній стрілянині турки вивісили бі-
лий прапор і просили пощади. Собеський, якого
військо пізнало потім ближче мури, вали й бра-
ми Сечен, уважав таке швидко здобуття, того
міста за „особливе діло Боже“, бо противник
міг там боронитись кілька тижнів, маючи поло-
статком поживи й муніції. При кінці того листу
читаємо: „Страти в наших людях дуже малі. Не
буде більше, як кільканадцять убитих козаків
і вояків: постоїлених теж стільки“.

Звідти рушив Собеський далі і 13. листо-
пада минув збурений попереднього року
Філек. Там увійшли війська короля і
сім ворожий край. Всі міста і замки були
гарнізонами Текелія і замкнулись перед
Собеського.

В листі з 6. грудня король писав: „Як
каний царем і Текелієм, не можна того
сати. Я радив цареві так багато разів (не
чи в тому ніякого приватного інтересу), а
успокоїв мадяр принаймніш амністією, і
тим обітницею, що ті їх вольності будуть
кані, на які ім цар присягнув підчас своєї
ронанції. Я вказував, що треба було Текелію
небудь заспокоїти, бо інакше Угорщина
успокоїться. На ніодну з тих справ не міг
проситись відповіли“.

Дальше Собеський нарікав, що Текелі
їхав з жінкою до Дебречина, а своє військо
ложив там, де би мали стояти вояки Собес-
го, і приказав поступати з ними як з непри-
лем. Таким чином армія Собеського, вий-
ши в горішню Угорщину, застала зброю
гів, почавши від замку Шатвар, десять миль
Пришева. „Ізза кожного куша, з кожного
до нас стріляють“ — жалувался король. Хло-
п'яцтво і вояки кричали: „Бий, бий“, не
вовків. Поширених хорих убивали по
ськи, далеко гірше, як турки. Тому треба
берегтися днем і нічю і поступати по
ред, аби не тратити людей. Стріляли і в
а навіть виступили проти польського
коли армія Собеського переходила
того міста. „А ті, що тут у Пришев —
далі Собеський — ще гірші... От нам
нок, от нам нагорода від царя, от нам
квартири по таких трудах... Нині буде
рада, що дали робити і де розмістити
між яким злі люди розсівають тисну
немов би я хотів їх усіх тут вигнати...
мене тепер назвати Мойсеєм, бо так
воду з цих місць військо, як він

сової економічної спільноти. З причини застою у лісовому промислі Вігода ледви живила, а властиво поволі копав і сьогодні рада би дивитися децю а повного занепаду, ставши осідком волости (гміни), до якої має бути прилучена велика і багата українська громада Міауль Стара.

Полуднева частина долиняського повіту лежить вже в Карпатах. В прямій лінії від Долини на південно-східно-західні села Сенечів і Вишків, а на дві милі ближче німецько-польська колонія Людвигівка. З огляду на географічне положення щонайбільше ті громади можуть творити одну волость, бо нпр. з Сенечова до Вігоди є шість, а з Вишкова до Вігоди п'ять миль і нема мови, щоби ті громади прилучено до Вігоди. Так само не можна їх прилучити і до Міауль Старої, а якою не мають вони ніякого комунікаційного шляху. Виходить, що Міауль Стара повинна творити сама одна без інших сіл самостійну волость (гміну), що є можливе на основі статті 10 нового самоуправного закону, а то на основі аначного числа населення (5.000), повної економічної самостійності, врешті з огляду на географічне положення громади.

Недалеко Вігоди є кілька менших сіл як Падків, Нягрин і т. д., врешті Велдіж в характером підгірського містечка, де є доволі значне число жидів та децю поляків, що мають навіть свою парохію, а кілька кілометрів на південно-схід

нього польська робітничка колонія Жакля. Велдіж підлягає Міауль Стару від Вігоди і остання громада не має з Вігодою ніяких спільних льокальних інтересів, що до закону має бути основою творення спільної об'єднаної громади.

Очевидно, проти наміреного прилучення Міауль Старої до Вігоди — чи навіть есентуально до Велдіжа — заявляється все населення Міауль і його іменем громадська рада і громадська управа. У тієї оправі звернувся вони м. ін. за порадою і вказівкою до посла д-ра Степана Барана, адвоката в Тернополі. Тепер громада Міауль Стара вносить обширний мотивований меморіал до тимчасового виділу повітового і повітового староства в Долині, до повітового уряду в Станіславові та до міністерства внутрішніх справ у Варшаві з протестом проти наміреного прилучення до Вігоди, що не має ніякого власного майна, ані навіть власного громадського будинку, чи якоїнебудь іншої громади нпр. до Велдіжа. Зате громада Міауль Стара жадає на основі статті 10 нового самоуправного закону утворити в неї самої самостійну волость (гміну), покликуючись на популяційні, економічні і географічні мотиви, про які згадано вище. Крім цього висилається окрему депутацію до Долини і Станіславова, щоби ще і усно представити компетентним властям домагання покривдженої громади.

Ще про лемківське єпископство.

Єпископ для Лемківщини ще не іменованій. — Несамовитий плян. — Москвофільські заходи.

З добре поінформованого джерела довідуємося, що всі вістки про іменування окремого єпископа для греко-кат. лемків покищо передчасні. Компетентні церковні круги ще й досі не рішилися остаточно на особу кандидата, ані на місце осідку нового єпископа, тому теж вістка про іменування лемківським єпископом о. д-ра Миколи Нагоряньського не відповідає дійсності. Не відомо теж досі, чи це буде генеральний вікаріат єпископства перемиського, чи апостольська адміністрація, чи вповні незалежна четверта греко-кат. дієцезія. Все те є покищо у стадії розважувань і закулісних переговорів. Утворення окремої дієцезії вимагає згідно з канонами — як відомо — згоди польського уряду.

В останньому часі, як нас повідомляють, вирінув ще один плян, а саме: щоби новоутворене греко-кат. єпископство узалежнити не від Львівської Митрополії і зв'язку з іншими греко-кат. єпархіями, але від латинської митрополії у Кракові. Другий проект передбачає, що лемківське єпископство мало б стати суфраганією

латинського єпископства в Тарнові. Догадуємося, в чийх головах міг зродитися такий несамовитий плян і віримо, що такі і подібні проекти так і залишаться у сфері проектів. Адже хіба не можна сумніватися в тому, що між греко-кат. священиками міг би знайтися такий, який прийняв би в таких обставинах єпископську мітру! Але на всякий випадок подаємо це кому слід до відома.

При кінці треба ще згадати, що в справі лемківського єпископства роблять різні заходи за кулісами і москвофільські менери, які хотіли б побачити на єпископському престолі кочогось із „своїх“. Справі створення нового єпископства для Лемківщини присвячена м. ін. окрема точка на москвофільському зїзді в Сяноці, що відбудеться в неділю 27. ц. м. для повітів: Сянік, Лісько, Коросно і Березів.

Після розмови двох прем'єрів.

Англійська преса коментує широко розмови Мусоліні і Дольфуса в Річоне. Орган робітничої партії „Дейлі Геральд“ приніс звіт свого римського кореспондента, який каже, що б. міністр закордонних справ Чемберлен одержав від англійського уряду місію вимовити Мусоліні до створення фронту Англії, Франції і Італії проти Німеччини. На думку кореспондента в колах Малої Антанти панує занепокоєння з приводу розмов у Річоне. Мусоліні грає потрібну гру. Перш усього протриває, щоби австро-німецький конфлікт передавати Союзі Народів, опісля вдержувати приязні зносини з Німеччиною, а по третє зміцнює становище Італії в середньо-східній Європі, щоби зрівноважити вплив Франції на балканському півострові. Часопис кінчить запитом, як довго уряди Англії та Франції терпітимуть таку комедію.

„Еко де Пері“ зазначає, що завданням теперішньої німецької політики привернути давню римську імперію німецького народу, яка обіймала би всі землі, замешкані німцями. Мусоліні використовує справу „аншлюсу“ до власної політики, застерігаючи собі свободу діяння. Справа „аншлюсу“ служить йому як покривка до поділу впливів у середній Європі.

Німецька „Кройццайтунг“ в кореспонденції з Парижа пише, що голоси французької преси про розмови в Річоне свідчать, що до французько-італійського порозуміння ще дуже далеко та що австрійська справа є тільки пробною сіл між Францією та Італією. Воупереч голосам, які заявляються за новим дипломатичним кроком у Берліні і підготуванням фінансової допомоги для Австрії, Мусоліні прямує до загрози на великі розміри санації міжнародних взаємин, а до того мали би причинитися між іншим італійсько-австрійська торговельна угода, ревізія трактатів і військові полекції.

Інші часописи виказують навагал дезорієнтування, підкреслюючи брак автентичних інформацій про хід розмов у Річоне. „Льокаль Анфатгер“ і „Дойтше Цтг.“ визнають становище Франції в справі Австрії маневром, що має на меті відвернути увагу від справи розбродження.

Міліон, міліон, міліоні...

Отже у вересні прибуде Польщі пораз другий в цій році з виграною на державній лотерії — міліонер. А саме у вересні відбудеться тягнення V-ої класи 27-ої державної лотерії, якої головна виграна виносить міліон золотих. На підставі пляну гри хтось цей міліон мусить виграти, бо дістане його цей лось, який останнього дня тягнення аийде з лотерійного кола, як перша найнижча виграна, себто т. зв. давніше ставка. — Отже хто буде мати цілий цей лось, стане міліонером, хто буде мати половину або четвертину — буде пів — або чверть міліонером. Однак може зайти ще більше цікавий випадок. Якщо не буде лось, який вже раз виграв в одній із клас попередніх, тоді той, що виграє, дістане не міліон, але величезну суму двох міліонів золотих. Тоді стане подвійним міліонером, як має цілий лось, міліонером, якщо має половину, а дістане пів міліона, якщо має четвертину лось. Треба признати, що ні одна гра на світі не дає стільки можливостей і таких шанс, як Польська Державна Лотерія. Бо крім головної виграної є в п'ятій класі ще до виграння до 50.000 інших виграних, малих, більших і дуже великих.

Насувається тут мимоволі цікава увага. Великий італійський поет уявив собі, що на дверях, які ведуть до пекла, є напис: „Покиньте всю надію!“ Треба признати, що на дверях кожної колектури повинен бути напис: „Хто вийде, тому надія“.

Льоси V-ої класи 27-ої лотерії є вже в продажі у колекторів.

За соціалістично-комуністичний фронт.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. На вчорашньому засіданні міжнародної соціалістичної конференції промовляв дотеперішній провідник французьких соціалістів Леон Блюм. На загальне здивування учасників нарад промовець обстоював злук другого соціалістичного інтернаціоналу з третім комуністичним інтернаціоналом. Тільки тією дорогою, на думку Блюма, соціалізм може боротися з війною і фашизмом. Полемізуючи з ідеологією Реноделя, Блюм гостро порикував його концепцію. Більшу частину своєї промови Блюм присвятив аналізі марксизму, соціалізму і демократії, досить баламутно обговорюючи методи здобуття влади соціалізмом. Годі було зміркувати, чи той провідник соціалізму хоче добути владу силоміць, поваливши капіталізм, чи шляхом постійного виконування влади в нинішнім устрою.

Страйк у північній Франції.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Страйк транспортних робітників на каналах північної Франції поширюється. Вчора до страйку приступили робітники на каналі, що лучить ріку Марну з рікою Есо. Оскільки на Сексані панував вчора спокій, то на Есоні та сітці її каналів настрій серед страйкарів був бурхливий. На відтинку між Ерані сір Оаз і містечком Конфлан Сен-Оморів страйкарі збудували 20 барикад з берлівків і човнів, які жандармерія й відділи маринарки опратали. Про великий шкід на ріці Оазі барикада була така міцна, що навіть після кількохгодинних опробувань було її усунути. Загалом думують, що страйковий рух охопить теж транспортну обслугу каналів західної Франції.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Представник міністра публичних робіт прийняв вчора делегацію страйкуючих робітників при каналах північної Франції. Делегація заявила, що вибрано комісію, готову на бажання міністра предложити домагання робітників.

По широкому світі.

— Радянський уряд переговорив з американським промислом у справі закупки літаків за 70 міліонів дол.

— В італійських політичних колах передбачують приїзд міністра закордонних справ Англії, Франції і Німеччини, щоби конферувати з Мусоліні.

— Еріо, злидавши руїни Трої, вернувся до Стамбулу, звідки виле кораблем до Одеси.

— В північно-західній Італії над французькою границею відбуваються великі маневри італійської армії при участі короля і Мусоліні.

Не марнуйте поштових складанок,

бо вони коштують гроші, але негайно вишліть передплату!

Справлення помилок.

В попередньому фейлетоні („Діло“, ч. 222) треба справити в першому рядку третьої шпальти з гори слово „зіставоси“ на: „зібравоси“.

*) Віденська віправа Собеського та оборона і аншлюсу Відня описані в багатьох публікаціях у німецькій, польській та інших мовах. В українській мові на сьогодні знаємо, є на цю тему тільки невеличка брошура Стефана Качала п. н. „Похід Собеського під Відень року 1683“, що вийшла 1882 р. у Львові накладом Ред. „Діла“. Цю розвідку написав Качала на основі праці І. Н. Павлюк „Польська аншлюх“ том III.

БЕНЕШ ІДЕ ДО ІТАЛІЇ.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Кореспондент „Матру“ повідомляє з Риму, що Італійська преса повідомляє недалекий приїзд міністра Бенеша до Італії. Концепція австрійсько-мадярського голшударського та есентуально німецького зближення під егідою Італії не має метю виключення Малої Антанти й тому в найкоротшому часі почнуться в тій справі переговори з Чехословаччиною, як найбільше заінтересованою державою середньої Європи. Бенеш приїде до Риму мабуть на осінь. У Римі говорять теж про гостину Тітулеску, що відбулася би ще можливо перед приїздом Бенеша.

ЗАСУДИЛИ ДВОХ ПОЛЯКІВ.

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Вчора в суді присяжних в Берліні відбулася розправа проти 2 польських горожан, рільних робітників Урбанського та Колянського, обвинувачених у переховуванні зброї та веденні політичної і національної діяльності. Урбанського засудили на 10 місяців, Колянського на 12 місяців в'язниці.

Ганді на волі.

ПУНА, 24. 8. ПАТ. Жінку Ганді, засуджену та пів року в'язниці, випустили на волю, щоби могла доглядати свого чоловіка. Тимчасом Ганді наслідком 7-денної голодування так ослаб, що життя його грозить небезпекою.

ПУНА, 24. 8. ПАТ. Вчора випустили Ганді з місцевої в'язниці. Англійська влада, пускаючи його з огляду на стан здоров'я на волю, не поставила йому ніяких політичних застережень.

ЛІНДБЕРГ НАД ШОТЛЯНДЕЮ ТА АНГЛІЄЮ.

ЛОНДОН, 24. 8. ПАТ. М-ство летунства дозволило Ліндбергу перелетіти понад Шотландськими островами та Шотландією й Англією. Цосі нема висток коли Ліндберг прилетить.

Великий буревій з Америки.

ВАШИНГТОН, 24. 8. ПАТ. Над стеятим Вірджинією і північною Кароліною перейшов буревій з надзвичайною силою. Особливо потерпіла купільна місцевість Вірджинія Віч. Буревій паробив школи у Вашингтоні, виривавши дерева з корінням біля Білого Дому і заливаючи нижчі вулиці. Страти сягають мільонів доларів.

Підчас буревію згнуло 10 осіб. Багато кораблів причалило до пристані з припівненням. Із чердака корабля „Медізон“ хвиля скопила двох старшин.

КАТАСТРОФА ЕКСПРЕСУ.

ВАШИНГТОН, 24. 8. ПАТ. Нюйорський експрес, що їхав з Нюйорку до Вашингтону, вискочив зі шин на мості на ріці Анакостія. Розбилося 6 спальних вагонів, частина вагонів упала у воду. Згнуло 4 людей. До катастрофи прийшло тому, що міст завалився, бо ослабив його лютуючий в останньому часі буревій, і міст не витримав тягару.

БУРЕВІЙ НАД МАДЯРСЬКОЮ.

БУДАПЕШТ, 24. 8. ПАТ. Лютуючий над Мадярщиною буревій знищив у Тополиці 60 прц. виниць. У Домоварі грім знищив улаження електрики. Крім того величезний град ушкодив багато домів. Біля Сегеду грім убив 3 особи. В комітаті Сопронь грім ударив у збіжний магазин, який згорів. У Нодькош буревій збурих деревляні домів, повиривав дерева з корінням, знищив виниць та поперевертав тел. стовпи в усій околиці.

ВИСАДИЛИ АРСЕНАЛ.

Останніми днями повторилися вибухи в горючій арсеналі біля Ер сір ля Лі. Вибухи були такі сильні, що влада рішилася вгасити пожежу висадженням всього складу в повітря. Саперам удалося заложити міну та висадити підземний склад у повітря.

НОВИНКИ

— Вписи до Філії Муз. Інституту ім. М. Лисенка на Личакові вже почалися, а від 24. ц. м. відбуватимуться вписи на Личакові при вул. Крупарській 15 (домівка „Рідної Школи“) від год. 4—6 попол. 251 3—3

— Купуйте шкільні підручники і приладдя в книгарні „Просвіта“, Львів, Руська 1. 1—2

— Найновіші перенесення українського вчителства. Шкільна влада перенесла в службовій дорозі на підставі § 58 учительської прагматики п. Сайка Володимира, учителя в Шоломиничах рудецького повіту, в келецький повіт і п. Хомин Ольгу, учительку в Пилах жовківського повіту, в сардзький повіт. Були це ідейні й активні українські вчителі, що зазнавали загальної пошани та симпатій у шкільних дітей, їх батьків і всіх співгромадян, з якими чинно співпрацювали у своїх громадах. — З української школи ім. М. Шакевича у Львові перенесла шкільна влада до польських шкіл у Львові три учительки українки: п. Петрову, Стефановичеву й Голінатову.

— Шукають за нелегальною літературою. В суботу, 19. ц. м. (Свято Преображення Господ-

нього) в год. 9 вранці перевела поліція в помешканні о. декана Сухого з Волинського села коло Бодехова. Тогож дня в Бодехові виявлено також в домах громадян, що в усіх за нелегальною літературою, що вийшло нічого. — Цілу низку ревізій проведено в п. Сверидової, у студентів в п. мінця, І. Музички, С. Антоныя та шкільних ревізій у студ. М. Голя, С. Харченка, Я. Шербанюка, в Лучинцях у Я. Ромача, студ. Стека. Шукали за нелегальною літературою, якої ніде не знайшли.

— Храмове свято Успення Преч. Д. М. дуже величаво. Службу Божу відправив о.о. Василіян. Співатиме місцевий хор, організований радн. Купчинським зі Львова, що на це свято, яке відбувається в найбільшій романтичній околиці, вибирається і багато більше осіб, повідомляємо, що поїзд з Львова відходить в год. 8. рано. Поворот до Львова популудні або вечором поїздом або бусами.

— Ше про кооперативне свято в Греч. зв'язку зі звітом про кооперативне свято в ді „Діло“ з 19. ц. м.), просять нас спростувати деякі недовладности, що дуже рало робились, у тому звіті казалось, м. і., що на відбулися також змагання у влібванні між дружини „Лугу“ з дружиною теологі. Це порозуміння, тому, що студенти теологі не можуть мати і не мають ніякої спільної дружини, отже тим самим не мають дружини відбиванці. Може і правдою є, що деякі студенти теологі забавлялись принагідно у відбиванку, але не на пописі і з ніякою організацією.

Хто хоче навчитися доброї української літератури, ви, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче дати, як де говорять український нарід, ТОЙ СИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „Рідна мова“

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ мови. Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГЕНІЙ ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чотирічно. За границею 1 амер. долар. Конто чеків № 123 число 27110. — Адреса Редакції в Адміністрації Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

Нові передплатники одержують журнал зі 1. квітня

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. СЕРПНЯ 1933.

ОЛ. МАРІТЧАК.

З лемківських гір.

I.

Ізда зі Львова до Криниць поспішним поїздом, підкарпатським шляхом (через Самбір, Сязік, Ясло і Новий Санч), тривав дев'ять годин. Кравчиди, почавши від Хирова, прегарні. Дивлячись на ті кравчиди, приходять на думку можливість використання краси наших гір, яких ми виходили як слід не брали під увагу. Тому наші гори чимраз більше не в наших руках.

Криниця і Жегестів, найбільше відомі кліматичні місцевості на залізничному шляху Новий Санч-Криниця — це українські, лемківські села, біля яких повстали з ходом часу купелеві заведення. Притягали і притягають вони маси лікувальців силою своїх цілющих вод і красою гір. В останніх часах користав з краси тих місцевостей багато літників, або — як кажуть у нас селяни — „повітерників“, які шукають у тутешніх горах і над рікою Попрадом відпочинку та фізичного скріплення.

Найкраще положення має Жегестів і суміжне село Авдрівка з т. зв. „Лопатою“ (Попрад кружляє гору коло Жегестова у формі лопати). Окрасою Жегестова крім гір є ріка Попрад, якої темно-зелені води не такі бистрі, як Пруту або Опору, але зате більше широкі.

Околиця Криниць менше гарна, гори коло Криниць у великій частині обезлічені. Сама Криниця має трохи ліса і гарні проходи. Назагал тутешні гори не мають краси гір Яремча, Ямного та Вороти, одначе тутешні кліматичні і купелеві місцевості притягають далеко більше літників, ніж гори наших східних Карпат, з огляду на велику вартість мінеральних вод та на виходи в тутешніх пансіонах, улашдованих на європейський зразок. Саме в останніх часах побудовано у

Криниці Жегестові цілий ряд кількоповерхових мурованих будинків, які надають тим місцевостям європейський вигляд, а лікуванням дають вигідні приміщення.

II.

Сама Криниця з її великими мурованими будинками-пансіонами, просторими крамницями, упорядкованими вулицями та забавними ліокалами робить враження більшого міста. Мінеральні води сконцентровані у величезній лавіній коло джерела „Криничанка“. Біля того лавіюну зосереджується життя Криниць і збирається різноманітна публіка, серед якої можна завважити дуже мало українців, а зате багато галицьких жидів, часто в їхній питомій ноні. Всі тут шукають скріплення у мінеральній воді, яку попивають зі скляних рурок. Перед Криницею-Живцем тягнеться село Криниця з прегарною церквою і, очевидно, з нашим лемківським населенням.

З другої сторони Криниць лежить село Солотвина з малою, але гарною церквою, від якого має назву мінеральне джерело з водою званою „Солотвинка“.

Другою прегарною купелевою місцевістю, положеною на годину їзди особовим поїздом від Криниць, є Жегестів. Великий триповерховий живцевий дім приміщений у лісі і недалеко нього знаходиться головне джерело „Анна“ з доброю водою зі смаком заліза. Крім цього в останнім часі доверчено поше джерело „Андрій“, якого води нагадують трускавецьку „Нафтуку“. Одначе розбудова Жегестова йде не в напрямі ліса, а навпаки — у сторону Попраду. Там над його темно-зеленими водами розбудовується Жегестів цілою низкою гарних, затишних пансіонів, з одної сторони в напрямі Лопати, а другої в напрямі села Жегестова. За Польськом уже територія Чехо-Словаччини, але населення там за пограничній полосі та далеко ще в глибину краю наше. — Там живуть також „русини“. Зараз за рікою знаходиться джерело „Сулим“ (назва походить від села Сулим) з дуже доброю водою

званою „Сулимка“, з якої користають у величезній мірі літники із Жегестова, а якої якість ми не ревізувати жегестівські води. Тому то рідко приходять зі всіх пансіонів Жегестова нісники, пляшками та великими бутлами до „Сулимку“.

В Жегестові стрінула нас мила несподіванка. При столі в нашій пансіоні варшавські указували про дуже гарну віллу уєнієвських паніциків, яку побудовано на „Лопаті“. Зараз для обіду організували ми прогулянку до „Лопати“, де дійшли дійсно прегарну віллу Ієнієвського гр.-кат. священиків у Черемшні „Бориславна Поміч“, яку побудовано в останніх часах ще вповні неулашдована і незавершена. Просторім будинку, побудованім між іншим і дерев'яними вимогати, мають дійти президенти наші священики в часі відпочинку, при чому тимуть змогу користати з пансіону також і інші особи. З двох терас будинку прегарний вид на околицю і на ріку Попрад. Допоки там ліси і супокій, якого не переривають тільки локомотив та труби автомобілів. За Польськом чеська „Лопата“ — шебешкава і незакінчена. З боку будинку священиків побудовано віллу, яка становить цілість із будинком і в каплиці відправлятимуть богослуження для спокійних релігійних потреб майбутніх панців пансіону. У віллі приймає нас пані о. Грицеляк і подрбно показує улашдований будинок, який можна уважати зразком для того роду заведення. Великий радіальний апарат вніється також до підземованя вартості лікувального. В будинку докінчують роботи, при чому майже працю наші лемки. Одні з них, Острозькі (з тревських тут багато), хваляться, що читали українські часописи. Одначе мені здається, що він у тих сторонах внімок.

Почина наших священиків з Черемшні дуже похвальний і доцільний, бо їхній вплив тягне напевно до гарних лемківських гір і до українських літників.

(Докінчує далі)

постійною дружиною, лише перед фестивалем, а гуртком місцевих і замісцевих гостей кооперативного свята, ніяк не виступаючи корпоративно.

— Уваги на часі в справі опалу. Різні чужі фірми засипають бюро наших установ, а то й різні приватні домні офертами на доставку вугля по цінах, які різняться між собою не раз по кілька золотих на одній тоні. Розпорядок міністра промислу і торгівлі з 18/3. 33. (Дн. Зак. ч. 18) установив ціни вугля льоко копальні на 6 клас, причому ціна в найвищій класі виносить зол. 32.40, а в найнижчій зол. 25.90 за 1 тону льоко копальня. Лякові годі визнатися у тих класах, так, що бувають випадки, що за гіршу класу платять дорожчі ціни. Крім цього при відборі вугля з двірця деякі фірми допускають неправильностей на вазі, так, що не раз консумент, захоочений дешевою офертою, за свої гроші не дістає тої кількості, за яку заплавав. Звертаємо на це увагу, пригадуючи, що у Львові доставляв вугіль Народня Торговля; тому кожний, хто хоче одержати добрий вугіль, повинен з довірою віднести до цієї установи, яка стоїть в зв'язках в першорядних концернних на Горішньому Шлеску, — дає повну за поруку, що кожний громадянин буде солідно обслужений.

— Арештування в Бобреччині. В Ятвягах пов. Бібрка арештовано місцевих парубків Д. Турчина, Стефана і Василя Мелимуків, Стефана Маківича та абсолювентку гімназії Ольгу Питльовану, що приїхала зі Львова до своїх. Закидають їм, що зневажили державний знак у громаді. Одночасно переведено в місцевій кооперативі ревізію та опечатано її домілку.

— В справі редуції замужніх урядничок повідомляють з Варшави, що уряд не вирішив ще нічого. Є тільки план звільнити з державної служби ті замужні службовиці, що мають власний маєток або їхні чоловіки заробляють понад 500 зол. Ціль редуції — дати заняття безробітним інтелігентам.

— Хотіла отруїтися оцтовою кислотою зредуквана 30-літня учителька Марія Коропецька в Станіславові. Причиною намаганого самогубства була втрата учительської посади.

— Пімста жінок. У Станіславові на залізничній станції в жалені П. кл. зредуквана нар. учителька Ол. Гайсіва та Яніна Страшевська службовиця тартаку з Маняви обрили кислотою лише електромонтерів Каз. Городецькому. Обі візнали, що Городецький, електромонтер тартаку в Маняві, навазав із ними любовні взаємини та вихиснував фінансово.

— Самогубство міністерського урядовця. В міністерстві закордонних справ у Варшаві застрілился 35-літній Стан. Прухницький, начальник відділу. Причиною самогубства була якась особиста афера. Прухницький був свого часу адютантом марш. Пілсудського.

— Хто обнижує ціни збіжжя? Державні промислово-збіжжіві заведення у Варшаві обнизили ціну закупу жита на півтора золотого на сотні, стже до 13.50. Ціна рекордово низька, якої там не хотовано вже кілька літ. Наслідок показався такий, що подача жита припинилася майже зовсім і на другий день не закуплено до магазинів ані одної тони збіжжя. Зате приватно плачено вище. Тоді державне збіжжєве заведення піднесло ціну жита до 14.50. На думку фахових кол ціна жита піде в найближчих днях вгору.

— Птахи відлітають. В північних сторонах Польщі запанував останніми днями великий рух між птахами, що відлітають до південних країв. Ціле Поморя вкрите птахами, що прилетіли з північних країв і лаштуються до відлету на південь.

— Холоди й спека. В Альпах упав сніг, що закрив грубою верствою всі верхи. В тім самім часі на Угорщині впав град такої величини, що повбивав багато домашніх звірят і покालічив кількадесятю людей. Одночасно повідомляють про страшенну спеку в Китаю. Термометр в тині показує 46 ст. горяча. Сотки людей згинуло від соняшного удару.

— Страшний газ. В лабораторіях І. Г. Фарбена в Опаві ведуть досвіди з новим воєнним газом німецького винаходу. Він проникає всякі протигазові маски і тому нема перед ним рятунку.

— Замітна скарга до Союзу Народів. Два німецькі шоденники з польського Гор. Шлеська, а саме: „Каттовіцер Шайтунг“ і „Обершлезішер Курер“ внесли скаргу до Женев на польську адміністрацію за часту конфіскацію цих газет. Є це перша цього роду скарга перед трибуналом Союзу Народів.

— Дунайський ще далі „вниходить“ золото. Як відомо недавно французька шпала випустила на волю відомого „фабриканта“ штучного золота Дунайського. Дунайський поїхав на Рів'єру й там опутав чогось американця та далі робить шпала „житвородним“ штучного золота.

3 нових видань.

Омелян О. Попович: ВІДРОДЖЕННЯ БУКОВИНИ. Спомини. Видавництво „Червона Калина“. Львів 1933. Стор. 120, 16*.

Зелена Буковина — це найменша частинка України, що найпізніше пробудилась до життя, але за короткий час своєї автономії заняла серед передвоєнного положення досить визначне місце в розвою нашого народу.

Пригадаймо собі, що перед війною невелика розмірно Галичина стала Північчю України, але все таки тяжку боротьбу мусів зводити наш нарід і його послі і в соймі і у Відні. А найтяжчі перепони в розвою ставив нашому народові галицький сойм, і коли вже таки в Галичині не можна було чогось досягнути, то в останніх часах досягали ми це на Буковині для української Галичини.

Вкажу приміром на гімназії. Галицький краєвий закон оснування українських гімназій робив залежним від ухвали галицького сойму, тож за одну-одинокую гімназію у Станіславові треба було кільканицятьлітньої дуже тяжкої боротьби з польською соймовою більшістю.

Щоби виминути це, годився австр. уряд в останніх передвоєнних часах на творення українських гімназій на Буковині, де, хоч українці й не мали більшости в соймі через не вповні справедливу ординацію, але де через кількох своїх визначних людей мали вони рішачий голос у краю. І так маленька Буковина мала українські гімназії в Чернівцях, Вишніці, Кіцмані і паралельні в Сереті. Стільки гімназій там не було треба, бо буковинська молодь заповнити їх не була в силі, тому заповнювали їх у значній мірі хлопці з Галичини. (в Кіцмані і Вишніці були навіть спеціальні бурси для дітей із Серафинець коло Городенки).

Українською була Буковина ледви в останніх 50 роках. Передтим не було там ніякої національної свідомості, а москвофільство і темнота тамошніх провідників були причиною, що наш нарід був погноєм під розвій румунської нації. Треба знати, що найвизначніші румунські діячі на Буковині були з походження українцями, але ставали румунами і румунізаторами.

Правда, історія української літератури знає двох письменників, що заняли в ній визначне місце, були родовитими буковинцями і свідомі українцями, а саме найбільшого поета Буковини Осипа Федьковича і поета та найвизначнішого музика-композитора Буковини о. Ізидора Воробкевича. Однак дивним дивом, хоч жили вони на Буковині і працювали для неї, але знала їх ціла Галичина, знала їх і Велика Україна, а не знала їх найближчі, не знала їх Буковина. Жили вони між буковинськими москвофілами у відокремленні, майже як білі круки, без більшого впливу на своїх найближчих земляків.

Були на Буковині спроби пробудження народу, його освідмлення, але всі вони були даремні, поки не став свідомим українцем буковинець Омелян Попович. Так пише у своїй „Буковинській Русі“ проф. Смоль-Стоцький.

І дійсно Омелян Попович, вихований на Буковині на язичю, серед москвофільства, ставши свідомим українцем, зумів злучити побіч себе всі свідомі сили Буковини; своїм талантом, невипучою працею і витривалістю, довів він до того, що Буковина стала свідомим українським краєм, а він з народнього вчителя став зразу повітовим, опісля краєвим інспектором шкіл, послом до сойму і парламенту, членом Краєвого Виділу, а навіть якийсь час і заступав маршалка Краєвого Виділу.

Коли взяти під увагу неповний показчик праць О. Поповича, долучений до його споминів, то просто вірити не хочеться, що народний учитель своїми силами міг добитись тих високих становищ і заняти таке поважне місце в українським письменстві й науці.

О. Попович почав від віршів, новельок, оповідань і нарисів для народу, які містив у народних видавництвах, видавав „Бібліотеку для молодіж“, став знайцем німецької й української мови, видавав підручники тих мов для народних і середніх шкіл, видав та опрацював грамматики тих мов для гімназій, словарі, а понад усе був знаменитим педагогом практиком і теоретиком.

Правда, розвій Буковини — це не праця самого О. Поповича. Великі заслуги поклав там різні інші діячі, як д-р Степан Смоль-Стоцький і Єротея Пігуляк, а вже понад усіх вибинець великий і зручний політик, один з найосвіщеніших в Австрії, а якийсь час майже диктатор у внутрішнім життю Буковини, Микола Василько. Але таки О. Попович був у всім „магна рата“. Але таки О. Попович був у всім „магна рата“. Але таки О. Попович був у всім „магна рата“. Але таки О. Попович був у всім „магна рата“. Але таки О. Попович був у всім „магна рата“.

го вірцевого стану розвіту, якого досі не мала Україна піде і ніколи. І це його історична заслуга.

Книжка уложена систематично, писана способом споминів приступно й популярно, буде добрим закінченням історії Буковини, розпочатої працею д-ра Степана Смоль-Стоцького „Буковинська Русь“. Кожний будучий історик Буковини буде мати в тих працях і в причинках д-ра Кордуби зібраний матеріял за час розросту Буковини в період її розвіту. Інші частини українських земель так заокругленого матеріялу досі не мають.

„Червона Калина“ виданням цих споминів прислужилася знову дуже історії нашого рідного краю.

Ю. Е. О.

Дописи.

Львівщина.

Вистави: „Фабіола“ і „Невольник“ у Стронятині. Завдяки рухливості наших студентів культурно-освітнє життя в нашому селі на вакаціях поглибилось і поплило ширшим руслом. Реферати чергуються з аматорськими виставами так, що майже кожна неділя чи свято анкористана яксайд. До того копаній м'яч здобув уже право громадянства і м'ячелі гри притягають уже також слаську молодь. Заходом студентів-богословів І. Блавацького та В. Кураша, аматорський гурток при чит. „Просвіти“ у Стронятині відіграв у неділю 23. липня ц. р. релігійну драму „Фабіола“, яка пройшла з повним моральним і матеріальним успіхом. Також „Невольник“, Кропивницького, що його відіграв аитор. гурток у неділю 13. серпня ц. р., залишив у виділі незаперте враження. Гра аматорів, без замиту; лише гуртові сцени виявили за мале зіграння аматорів.

„Захар Беркут“ на селі. В неділю 20. серпня ц. р. завітав до Стронятини аматорський гурток при чит. „Просвіти“ та Кружку „Р. Ш.“ на Закарпатині (Львів) а дбайливо підготовану драму на 4 дії чи п'як драматизованими картинами, переробленими в відомі повісті Ів. Франка „Захар Беркут“ сином автора повісті, Петром Франком. Важко було навіть добре зіграні львівським аматорам аалишити між учасниками ті незатерті враження, які залишає прочитана повість у читача. Бож такі збірні й ефектні драматичні сцени, як напад монголів на Тухольщину і героїська оборона тухольців перед дикими наїздниками та побіда монголів при допомозі вилу річки, годі було авести на невеличкій сцені. Відомі з повісті дієві особи найшли серед аматорів дуже уважливих і дбайливих виконавців. І мила Мирослава (Марія Король) і відважний легінь Максим (Осип Корут), і його розумний батько Захар Беркут (Іван Голдун) з чорним духом, боляриним Тугар-Вояком (Іван Стерпак) залишили серед учасників своєю доброю грою справді гарне враження. Інші аматори виконали теж бездоганно зі своїх роль. Зате битком виконана сама не швидко-аматорам заслужених оплесків.

БОЛЕХІВЩИНА.

Попис дітей. Заходом українського захисту в Болехові відбувся в неділю 20. ц. м. на закінченні літнього сезону захоронки, веденої СС. Службеницями, попис дітей. На сцені побачили ми великий гурт дітей, що ходили до захоронки і в їх попису виявилось, яку велику працю вложено в їх виконання. Ціла низка точок програми, яка перейшла в живому темпі, виконана була гарно і захоплена публіка нагороджувала виконавців гучними оплесками. Нехай-же ще шире принамає буде також нагородою за працю для провідників захоронки!

БОБРЕЧЧИНА.

Ще про Старе Село. Високоповажаний Пане Редактор! Прошу ласкаво не відмовити помістити отсе доповнення до недавнього допису в „Ділі“ п. н. „Історія одного села“. Шановний Ваш дописував очевидно старався дати вірний образ Старого Села, однак не вповні йому це вдалось, тому вважаю своїм обов'язком дещо в ньому справити та доповнити. І так: Релігійно-національне відродження Старого Села датується вже від 1926 р. В тому часі завдяки парохам Черепина о. Авг. Цибровському, що своєю працею підніс анкоко під національним оглядом своє село та хотів таким бачити і Старе Село, гурт свідомих громадян під проводом гом. Івана Пахолок піднявся нелегкого діла створити в Старому Селі гр.-кат. парохію. Невипучі заходи у церковній алазі та велика жертвенність громади унічалися успіхом і в 1931 р. Старе Село дістало свого власного священника. Очевидно, це був один із найбільше доцільних засобів у реліг.-національній роботі на дії дуже загрозеній стійці, бо саме від тої хвилі відродження села пішло живою ходою та правлячим шляхом. Організаційну працю в Стар. Селі започаткував агаданій вже гом. Іван Пахолок, що в 1926 р. враз із гом. Федором Похмурським та іншими ідейними людьми заложив перше місцеве т-во, Кружок „С. Голубарі“. Гурт отсих громадян, ширю виданих народних работі, поставив освідмлюючу працю в селі на власній анпості, а чому дуже допоміг мило агадуваний парохіанам перший місцевий душпастир о. В. Тимак. Передовсім цим громадянам треба приписати дотеперішні успіхи, цим оснування Кружка „Р. Ш.“ і дітчого садка, та бажати, щоби й надалі так аидатно працювали із шасливо і споро здійснити задуману будову власного „Народнього Дому“. — о. Любомир Голоманський.

КОМАРНО.

Свято Матері. Дня 13. VIII. ц. р. влаштовано заходом Клуба „Р. Ш.“ в Комарні Свято Матері, яке було в дійсності пописом дітей місц. дитячого садку. Приготування цієї імпрези займалися пані: О. Ліщинська та учительки С. Бучкевичівна і Д. Путикевичівна. Сала Т-ва Задаткового не могла помістити публіки, яка тим разом прибула численно і причинилась до гарного доходу. На жаль, мала, як на Комарно, сцена в Т-ві Задатковим не могла помістити маленьких артистів та декламаторів, яких грою та декламаціями публіка була просто захоплена. Це успіхи праці в місц. дитячому садку, що його веде від Клуба „Р. Ш.“ в Комарні учит. С. Бучкевичівна та в якому є понад 80 дітей із самого Комарна. Може тепер врешті тут, міщанство подумавши на правду про будову дому для української закорони, на що вже давно пора!

Аматорські вистави. Заходом аматорського драмат. гуртка при чит. „Просвіти“ відіграно оперету „Чорноморці“ дня 30. VII. ц. р., а заходом місц. спорт. клубу „Хуртовина“ при „Сокол“ відіграно дві аматорські вистави у днях 23. VII. і 6. VIII. ц. р.

„Хуртовина“, українська дружина копаного м'яча, розіграла цього літа вже 7 змагань з доволі численними українськими дружинами і 6 разів вийшла переможцем.

З Філії „Просвіти“ в Комарні. В цьому році оживилась діяльність Філії. Провірено в районі Філії діяльність цілої низки читальн. „Просвіти“, яких маємо 18 та виголошено в них реферати. Філія робить заходи для створення власної бібліотеки і на ту ціль зібрала вже гроші грошей.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Народний фестин відбувся дня 13-го серпня в Бусовиську. На програму фестину заклалися: вправи вільноруч соколів, дефіляда соколів, легкоатлетичні змагання, показ святоївських ігор, які вивели, вже у ве-

чір, місцеві дітвора під проводом п-ни Марійки Мишакіної (ці ігри та хороводи, виведені при величезних патрах, зробили на всіх присутніх дуже гарне враження). товариські забави і т. д. Підчас фестину пригравала знаменита смичкова оркестра під умовою диригентури п. Івана Вовчика із Старого Самбора.

Виставка „Танку Венері“ відбулася дня 20-го серпня у Старому Самборі. Головні ролі грали ц. і п-ні Кемпні, бувають артисти наших театрів, які тепер осіли на постійне у Старому Самборі. Вистава пройшла з повним успіхом. Чистого доходу було 80 зол. Підчас вистави грала зовсім безкорисно місцева оркестра під пров. п. Ів. Вовчика.

Дітчий фестин відбувся дня 20-го серпня в Лужку Горішньому. На програму заклалися: 1) Вступне слово — привіт 13-літнього Гриня Лужецького, який закінчився словами: „...ми, лужецькі діти виростаємо на користь і славу церкви і нашої найдорожчої Батьківщини Ненці-Україні“. 2) Дефіляда дітей, хлопців і дівчат у гарних національних строях (хлопці у шараварах). 3) Вправи вільноруч дітей. 4) Вежі хлопців, які здобули бурю аплесків. 5) Забави під дитячі гри і т. д. Цей перший в Лужку Гор. дітчий фестин-попис, улажнений членами місцевої дітчої бібліотеки під проводом студ. Олександра Татоміра, здобув собі шире призначення всіх присутніх. Підчас фестину пригравала смичкова оркестра із Старого Самбора, яка майже безкорисно приїхала під проводом свого організатора і мецената о. Даша та диригента п. Ів. Вовчика.

РОГАТИНЩИНА.

Господарська прогулянка до Янчина. Заходом Філії „Сільського Господаря“ в Рогатині відбулася 22. VII. ц. р. прогулянка членів „Сільського Господаря“ з Рогатинщини до віршевої господарки п. Луцького в Янчині. Це вже третя з черги прогулянка. Перша і друга під проводом інж.-агр. Вакуловського: перша 1928 р., учасників

4, що прибули всі роверами; друга 1930 р., учасників 76 з побільших сіл Рогатини. Найкращим з Коношок (19), Пукова (10), а з інших сіл Луцького повіту п. Луцького, потім досвід. пош. у сільському господарстві п. Луцького, котрі обіймають як управителів під теперішню хвилину поплачуються. Пош. у сільському господарстві п. Луцького та інж.-агр. Вакуловського почин під першу українську різничу школу, з якою саві викладає п. Луцького та інж.-агр. Вакуловського. Після всі разом фотографувалися. За сестри і сестричці приняти складають учасники широту. Це має велике значення, бо вони мають потім широту, все відрізняє, як слід вести господарку і як широту зроблене. Вистане зрештою поглянути і як широту учасників прогулянки до п. Луцького з допитливості, аби побачити там всієї зміни на краще. Сестричці прогулянки незвичайно почуючі і корисні.

СПОРТ.

УЖГОРОД: С. К. „БОЧКАР“ (Дебречін) — С. К. „Ужгород“ 5:3 (2:1).

В суботу 19. ц. р. розіграла ужгородська команда з однією із кращих професійних команд з Дебречїни, С. К. „Бочкай“ із Дебречїни. Матч вийшов дуже технічно і тому їх виграли. Голи для Русі стріляли: Кобзар 2 (в останніх мінутах гри) і Криж 1 (в останніх мінутах гри).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр.
Театр вечинний з причини ферії.
Театр Ріжнородностей.

П'ятниця, дня 25. серпня, год. 7.30 веч.
„Моя павна мама“, комедія в 3 діях
Вернея.

Субота, дня 26. серпня, год. 7.30 веч.
„Моя павна мама“, комедія в 3 діях
Вернея.

ЦИРК СТАНЕВСЬКИХ: (площа „Зема“)
щодня вистава в год. 8.30, в суботу та
в неділю дві вистави: в 4 год. поподулі
та в 8.30 веч.

Кіна.

АДРІА: „Король пастука“ (Гарі Паль).
АПОЛЬО: „Морфій“ („Затроєні душі“).
АТЛАНТИК: „Позвольте нам жити!“.
КАСІНО: „Таємний острів“.
КОПЕРНИК: „Остання ескапада“, „Сте-
пові лицарі“.
КОЛІСЕЙ: Фільм „Проба кохання“,
режис. „Сьогодні в пані Меді“.
МАРУСЕНЬКА: „Остання ескапада“,
„Степові лицарі“.
МІРАЖ: „Капітан маринарки“ (Гарі
Лідтке).
МУЗА: „Люди за кратами“.
ПАЛАС: „Міаюнери баззяться“.
ПАН: „Тоя, що вернувся“.
ПАСАЖ: „Фальшивий стріп“ (Кен Мей-
вард).
СТИЛЕВЕ вечинне з приводу рекон-
струкції.
ХИМЕРА: „Париські ночі“.
УТИХА: „Серце на розпутті“ та ревія.

закордонне радіо.

П'ятниця, 25. серпня 1933.

Мор. Острава (263,8) 14.50 Концерт,
Бреслав (325) 16.00 Пісні, 20.10 Весела
авдіція, Бухарешт (394,2) 17.00 Музика,
Біагород (429,7) 19.00 Пісні, Стокгольм
(435,4) 20.45 Пісні, Рим (441,2) 17.20 Со-
писти, Прага (488,6) 20.10 Пісні, 20.35 Лег-
ка музика, Відень (518,1) 17.15, 20.00 Кон-
церт, 19.00 Весела нар. музика, Мінхен
(532,9) 20.40 „Дас ферушнеше Шільос“
оп. Мілекера, Будапешт (550,5) 12.05 Циг.
оркестра, 20.20 Речіталь, 21.10 Сонати
(скр., форт.), Харків (937,5) 9.00 Гумор
і сатира, 10.00, 13.50, 18.30 Концерт, 15.00
Рос. кам. музика, 16.00 Актори при мі-
крофоні, 17.40 Мист. трансмісія для ро-
бінтиків, 19.15 Симф. концерт Україн-
ської Філармонії.

Субота, 26. серпня 1933.

Кенігсберг (217,1) 11.30 Концерт, Мор.
Острава (263,8) 19.10 Співа, Барі (269,4)
20.30 „Гейша“ оп. Дюмонса, Бреслав (325)
20.20 „Пісня дівчини“ оп. І. Штрауса,
Штутгарт (360,6) 15.00 Швабські нар. піс-
ні, 20.00 „Бендзберіаде Фрайляйн“ оп.
Бендзберіаде, Рим (441,2) 17.15 Концерт,
Відень (518,1) 15.00 Цитристи, 16.00 „Мо-
йна — душа півд. моря“, Рига (525) 19.30
Балет. музика, Будапешт (550,5) 18.00,
22.25 Циг. музика, Харків (937,5) 9.00
Концерт, 13.50 Музика та пісні народів
СРСР, 17.40 Трансм. з театру, 21.30 Нм.
музика та пісні.

Львівське радіо.

П'ятниця, 25. серпня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдіція, 12.05, 12.35
Концерт, 14.55 15.15, 15.50, 16.00, 19.05,
21.10, 22.40 Грамфон, 15.35 36їжева бір-
жа, 17.00 Із репорт. записником по Баз-
кані, 17.15 Легка музика, 18.15 Відч.: Су-
часна Польща, 18.35 Хор, 19.20 Вечинна,
20.00 Скрипка, 21. Куток красавиства,
22.00 Танкова музика, 22.25 Спортові
вістки.

Субота, 26. серпня 1933.

7.00—7.50 Ранішня авдіція, 12.05, 12.35,
14.55, 15.15, 15.35, 19.05 Грамфон, 15.25
Господарський комунікат, 16., 16.30 Анд.
для хорих, оркестра, 17.00 Відч.: 25. ро-
ковини чинної боротьби, 17.15 Камер-
концерт, 18.15 Відч.: Мальовничка Юго-
славія, 18.35 Копання м'яч: Австрія—
Польща, 19.45 Відч.: „Тирани“, 20.00 Лег-
ка музика, спів, 21.15 Колірові фактомон-
тажі, 21.30 Шопенівський концерт, 22.00
Танкова музика, 22.25 Спортові вістки,
22.40 Мелодії срібного екрану (муз. ре-
портаж).

БІРЖА.

ДОЛЯР.

У четвер рано зазначилася нагла до-
лярова беса. Банк Польський обнизи-
в курс долара на 6.40. Також і в призначних
оборотах, знизили курс долара на 6.42—
6.43 зол. Тенденція виразно знижкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам зня
24. VIII. ц. р.: масло —, молоко 17,
сметана 70, яйця 3.80—4.— зол. Тенден-
ція на масло вишукуюча, молоко слаба,
сметана удержана, яйця сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Ще про записи до Жіночої Фахової
Пільної Школи у Львові (вул. Задарин-
ська ч. 63). Записи до цієї дворічної фа-
хової школи продовжені до 1. вересня
ц. р. До школи приймають кандидаток,
що мають свідоцтва покінчення школи:
різничих, огородничих, гімназій, або
семінара, а вишкливо 6 клас гімназії. Ця
школа (польська) ставить собі за завдан-
ня приготувати фахові сили для праці
в ділянці годівлі і збору лісових рослин,
їх переробки на ліки, етеричні олії та
антисептичні речовини. Ця ділянка промислу
є для нас дуже важна!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

СТРІЛЕЦЬКІ пісні Яроблавецька на виш-
ний хор продають книгарні. 242 2—3

УМЕБЛЬОВАНА соняшна кімната (све-
тувально дві, для подружжя з ужичанням
кухні) з удержанням або без, до вишай-
му. Пелчинська 2. II. поз. дв. 6. 250 2-3

НЕОБХІДНА БРОШУРА

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

вже появилася.

Новий Самоуправний Закон

вже появилася.

15% дешевше
Є МИЛО

НЕОБХІДНА БРОШУРА
Новий Самоуправний Закон
вже появилася.

ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.
Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок 10.

15% виданніше

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

НАКЛАДНЯ SCHERL у Берліні

поруває такі свої видання:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berlin
Nachtausgabe, Der Montag, Die Welt,
Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport in Bild,
Scherl's Magazin, Allgemeiner Wegweiser,
Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видань:

BERLIN SW 65, Zimmerstrasse 14

У листах треба зазначувати:

Ausland-Abteilung, Мисц. зазначувати:
Польщі: Банк для торговлі та промисл.
Познань (чековеkonto в ПНО), Штут-
Познань (чековеkonto в ПНО), Штут-
3.111.

Вуголь - Кокс - Деревина

в найбільшій кількості

доставляється

„НАРОДНІЯ ТОРГОВІЛІ“

Львів, Ринок 38

Інформації: Бюро — Львів, Ринок 38,
та склади: Ринок 38, Львівський
на Більчеського 3 та Герасимівського 2

264

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. II. і III. часті

Ціна 8—золотих — без пересилки